

WPŁYW SZEŚCIO- I SIEDMIOKROTNYCH ODPASÓW W CIĄGU TYGODNIA NA WZROST KNURKÓW I LOSZEK HODOWLANYCH ŻYWIONYCH MIESZANKĄ L, ŚRUTĄ JĘCZMIENNĄ ORAZ ZIEMNIAKAMI KISZONYMI

Bronisław Rak

Instytut Zootechniczny ATR Bydgoszcz

W ciągu ostatnich lat obserwuje się niezwykle dynamiczny wzrost pogłowia trzody chlewnej w naszym kraju. Aby ten proces utrzymać przy stale zmniejszającym się zatrudnieniu w produkcji zwierzęcej, należy poszukiwać nowych rozwiązań zmierzających do uproszczenia i zwiększenia wydajności pracy, zachowując pełne zdolności produkcyjne zwierząt. Wydaje się, że cel ten można osiągnąć między innymi przez ograniczenie częstotliwości zadawania karmy.

Badania przeprowadzone także w naszym kraju [2, 3, 5, 6] wykazały, że jednorazowe odpasy w porównaniu z wielokrotnymi w ciągu doby dają zbliżone efekty produkcyjne. Jednakże i ten sposób żywienia wymaga od obsługi codziennej pracy. Przedstawione w niniejszym opracowaniu badania stanowią próbę dalszego uproszczenia zajęć polegającego na ograniczeniu liczby odpasów do 6 w ciągu tygodnia, a więc do zwolnienia człowieka od pracy przy obsłudze świń w niedzielę.

MATERIAŁ I METODYKA

Doświadczenie przeprowadzono w okresie od 14 grudnia 1969 r. do 2 kwietnia 1970 r. na fermie doświadczalnej Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie. Materiał doświadczalny składał się z 20 knurków i 20 loszek hodowlanych podzielonych na 2 grupy: doświadczalną (D) i kontrolną (K). Udział zwierząt obu płci był w każdej grupie jednakowy (po 10 osobników).

Zwierzęta grupy kontrolnej żywiono codziennie (7 odpasów tygodniowo), natomiast w grupie doświadczalnej podawano pasze tylko sze-

ściokrotnie w ciągu tygodnia, dostarczając w 7 dniu, tj. w niedzielę, jedynie czystą wodę do picia. Całotygodniowa ilość zadawanych pasz była zbliżona w obu grupach, jednakienne dawki pokarmowe w grupie D uległy zwiększeniu o $\frac{1}{6}$, gdyż niedzielna porcja została równomiernie rozłożona na pozostałe dni tygodnia. Wielkość dziennych i tygodniowych dawek pasz w zależności od ciężaru świń ilustruje tabela 1. Zwierzęta

Tabela 1

Dzienne i tygodniowe dawki pasz (w kg)

Ciężar zwierząt (kg)	Pasza	Dziennie		Tygodniowo	
		D	K	D	K
30-40	mieszanka L	1,75	1,50	10,50	10,50
	śruta jęczmienna	0,60	0,50	3,60	3,50
	ziemniaki kiszzone	1,20	1,00	7,20	7,00
40-50	mieszanka L	1,75	1,50	10,50	10,50
	śruta jęczmienna	0,60	0,50	3,60	3,50
	ziemniaki kiszzone	2,30	2,00	13,80	14,00
50-60	mieszanka L	1,75	1,50	10,50	10,50
	śruta jęczmienna	0,60	0,50	3,60	3,50
	ziemniaki kiszzone	3,50	3,00	21,00	21,00
60-70	mieszanka L	1,75	1,50	10,50	10,50
	śruta jęczmienna	0,60	0,50	3,60	3,50
	ziemniaki kiszzone	4,60	4,00	27,60	28,00
70-90	mieszanka L	1,75	1,50	10,50	10,50
	śruta jęczmienna	0,60	0,50	3,60	3,50
	ziemniaki kiszzone	5,80	5,00	34,80	35,00

utrzymywano i żywiono grupowo, po 2 osobniki w kojcu. Przez cały czas doświadczenia stosowano jednakowe dawki pasz treściwych (mieszanki L i śruty jęczmiennej), a zmieniano jedynie udział ziemniaków. Zważone, a następnie wymieszane przed odpasem pasze zadawano w południe o godzinie 12⁰⁰. Wodę dostarczano zwierzętom (*ad libitum*) w osobnych korytach. Wartość pokarmową pasz należy traktować jako orientacyjną, ponieważ przyjęto ją tylko na podstawie tabel zawartych w obowiązujących w tym czasie normach żywienia zwierząt [1]. Indywidualną kontrolę przyrostów prowadzono co 10 dni.

WYNIKI

Wszystkie warchlaki przed rozpoczęciem doświadczenia żywiono dwukrotnie w ciągu dnia, toteż po przejściu na jednorazowe odpasy początkowo wykazywały one niepokój. Jednak już po upływie kilku dni zwierzęta grupy kontrolnej całkowicie przyzwyczyły się do tej metody. Natomiast osobniki grupy doświadczalnej w pierwszą, a zwłaszcza w drugą

i trzecią niedzielę niepokoiły się w czasie odpasu rówieśników z grupy kontrolnej. Jednak już po 5-tej niedzieli zupełnie przestały reagować na obecność człowieka w chlewni. Być może już wcześniej przyzwyczałyby się do braku paszy w niedzielę, gdyby w tym samym pomieszczeniu nie przebywały zwierzęta traktowane tradycyjnie, tzn. karmione codziennie.

W ciągu pierwszych tygodni zdarzało się, że rano pozostawały jeszcze w korytach resztki nie wyjedzonej paszy. Po upływie miesiąca już wieczorem koryta u obu grup były czyste. Tak więc szybkość pobierania karmy zwiększała się w miarę upływu dni żywienia, co jest zresztą zgodne z wynikami innych badań [3, 4].

Tabela 2

Przyrosty dzienne i zużycie pasz na 1 kg przyrostu wagi żywej

Wyszczególnienie	Grupa		Płeć	
	D	K	♂	♀
Liczba zwierząt	20	20	20	20
Ciężar początkowy (kg)	32,50	32,70	32,80	32,30
Ciężar końcowy (kg)	90,70	93,45	94,40	89,80
Przyrost dzienny (g)	529	552	560	521
Zużycie na 1 kg przyrostu w.ż.				
jednostek owsianych	5,29	5,19	5,14	5,43
białka ogólnego strawnego (g)	535	522	517	539

Tabela 3

Koszt paszy zużytej na 1 kg przyrostu wagi żywej zwierząt

Pasza	Cena 1 kg paszy	Ilość zużytej paszy przez 1 zwierzę		Wartość paszy	
		D	K	D	K
Mieszanka L	3,43	164,50	163,50	564,23	560,80
Śruta jęczmienna	2,76	49,94	49,32	137,83	136,12
Ziemniaki kiszane	0,70	296,22	323,50	207,35	226,45
Razem				909,41	923,37
Przyrost w okresie żywienia (kg)				58,20	60,75
Koszt paszy zużytej na 1 kg przyrostu wagi żywej				15,63	15,20

Wyniki doświadczenia przedstawione w tabeli 2 wykazują, że zarówno przyrosty dzienne, jak i zużycie paszy na 1 kg przyrostu są zbliżone. Różnica w przyrostach wynosząca 23 g na korzyść grupy kontrolnej okazała się nieistotna. Trzeba jednak stwierdzić, iż przyrosty świń w obu grupach są raczej niskie, zwłaszcza że dotyczą one materiału hodowlanego. Przyczyny tego zjawiska należy dopatrywać się w niezbyt sprzyjających warunkach środowiskowych. Budynek był bowiem dość chłodny, a brak sprawnego systemu wentylacyjnego sprawił, że była w nim

nadmierna wilgotność. Pociągało to za sobą zwiększone zużycie składników pokarmowych na cele energetyczne organizmu. Mimo to zdrowotność badanych zwierząt nie budziła zastrzeżeń. Knurki w stosunku do loszek wykazywały nieco większe tempo wzrostu i niższe zużycie paszy, jednak i w tym przypadku różnice okazały się nieistotne.

Przeprowadzono także uproszczoną kalkulację żywienia. Obliczono w niej koszt paszy zużytej na 1 kg przyrostu ciężaru ciała. Przyjęto do tego celu rzeczywiste ceny pasz jakie płacono przy ich zakupie do doświadczenia. W ostatecznym rozrachunku okazało się, że koszt zużytych pasz na produkcję 1 kg wagi żywej zwierząt był zbliżony i w grupie doświadczalnej wyniósł 15,63 zł, a w kontrolnej 15,20 zł (tab. 3).

Przedstawione w omawianej pracy wyniki nie upoważniają jeszcze do wyciągania daleko idących wniosków, ponieważ doświadczenie zostało przeprowadzone na niezbyt licznych materiale i w warunkach odbiegających od optymalnych. Jednak uzyskanie zbliżonych efektów produkcyjnych w odchowcie knurków i loszek hodowlanych przy zastosowaniu sześciokrotnych odpasów tygodniowo w porównaniu z żywieniem codziennym w pełni zasługuje na uwagę.

LITERATURA

1. Normy żywienia zwierząt gospodarskich. PWRiL, Warszawa 1965.
2. Rak B.: Szybkość wyjadania paszy przy jednorazowym odpasie tuczników bekonowych. Zesz. nauk. WSR Olsztyn, 23, 4, 1967, 747-757.
3. Rak B.: Jednorazowy odpas tuczników. Zesz. nauk. WSR Olsztyn., 26, 1, 1970, 115-123.
4. Sentek W.: Szybkość pobierania karmy przez świnie w różnych okresach tuczu. Prz. hod., 10, 1962, 24-26.
5. Trela E., Michalski Z.: Porównanie jedno- i dwurazowego odpasu w Stacji Kontroli Użytkowości Rzeźnej Trzody Chlewnej w Melnie. Biul. Inf. Zoot. 7, 3 (52), Kraków 1969, 56-66.
6. Woźnica S.: Nowe sposoby żywienia świń. Prz. hod. 5, 1972, 7-9.

Бронислав Рак

ВЛИЯНИЕ ШЕСТИ- И СЕМИДНЕВНОГО КОРМЛЕНИЯ В НЕДЕЛЬЮ НА РОСТ ПЛЕМЕННЫХ ХРЯЧКОВ И СВИНОК КОРМИМЫХ СМЕСЬЮ L, ЯЧМЕННОЙ ДЕРТЬЮ И КАРТОФЕЛЬНЫМ СИЛОСОМ

Резюме

Соответствующий опыт проводился на 40 племенных хрячках и свинках разделенных на 2 группы: опытную (D) и контрольную (K). Участие животных обоих полов было в каждой группе одинаковым, т.е. по 10 голов. Животные группы K получали корм ежедневно, а животные группы D — только 6 раз

в неделю, а в воскресные дни только воду. Опыт продолжался от начального веса 30 кг до достижения веса 90 кг. Суточные привесы составляли в группе D 529 г, а в группе K — 552 г. Подобным образом представлялось использование корма.

Bronisław Rak

EFFECT OF SIX- AND SEVEN-DAY FEEDING PER WEEK ON GROWTH
OF BREEDING YOUNG BOARS AND SOWS FED L MIXTURE,
BRUISED BARLEY GRAIN AND POTATO SILAGE

Summary

The respective experiment comprised 40 breeding young boars and sows divided into 2 groups: experimental (D) and control (K) one. The percentage of animals of either sex in every group was equal, amounting to 10 heads. The animals of the K group were fed every day in a week, those of the D group — 6 times a week, Sunday being given water only. The experiment was carried out for the liveweight of pigs from about 30 kg to about 90 kg. Daily weight gains were approximate ones, amounting in the D group to 529 g and in the K group — to 552 g. Similar was the fodder utilization.